

FÖRLÄGENHET, f. 3. 1) Ett stundom till själsvända stegradt tillstånd af tvång och tvekan, härrörande af villrådighet, huru man i ett visst gifvet fall, då viljan måste bestämma sig till något, skall bete sig. *Vara, komma, sätta i f., i stor f. Vara i f. för svar*, ej veta, hvad man skall svara. *Vara i f. för penningar*, vara utan p. och ej veta, hvar man skall få dem. — *Syn.* Bryderi. — 2) Händelse, omständighet, som framkallar ett sådant själstillstånd. *Reda sig ur en f.*

FÖRLÄGGA, förlä'gga, v. a. 2. I. (böjes som *Lägga*) 1) Lägga något framför. Vanligare *Lägga för* ell. *före*. — 2) Vid spisning lägga mat på tallrik för någon. — Äfv. *Lägga för* eller *före*.

FÖRLÄGGA, förlä'gga, v. a. 2. II. (böjes som *Lägga*) 1) Lägga någonting så, att man ej får rätt derpå, när man söker derefter. *Jag får ej rätt på nyckeln till schatullet; den har visst blifvit f-lagd*. — 2) Förflytta. *Regeringens säte f-lades till Gamla Upsala. Carl XI f-lade flottans station till Carlskrona*. — *Syn.* Flytta, Förflytta. — 3) (om manskap) Lägga i kantoneringsquarter, i garnison, o. s. v. på ett ställe. *F. soldater i vinterquarter. F. ett regemente som garnison i en fästning*. — 4) (i handel o. näringar) a) Bekosta ett arbetsföretags utförande mot det vilkor, att man erhåller äganderätten dertill. *F. en bok. en skrift. F. manufaktursmide*. — b) Lemna förskott till bestridande af kostnaderna vid ett arbetes utförande, mot vissa betingade vilkor. *F. med penningar, med varor*.

FÖRLÄGGANDE, förlä'ggande, n. 4. I. Handlingen, då man lägger före (se *Förlägga*, I, begge bem.).

FÖRLÄGGANDE, förlä'ggande, n. 4. II. Handlingen, då man förlägger (se *Förlägga*, II).

FÖRLÄGGARE, m. 3. I. En, som lägger för mat vid spisning. — Mindre brukligt, liksom de feminina *Förläggarinna* och *Förläggerska*, af samma betydelse.

FÖRLÄGGARE, förlä'ggare, m. 3. II. Den, som förlägger ett arbetsföretag (böcker, varor). Se *Förlägga*, II, 4. — *Syn.* Förlagsman.

FÖRLÄGGARKNIF, förlä'ggarknif, v. m. 2. pl. — *knifvar*. Ett slags större knif, som brukas till förläggning af mat. — I samma mening brukas äfven *Förläggargaffel*, m. 2., *Förläggarsked*, o. *Förläggarslef*, f. 2.

FÖRLÄGGNING, förlä'ggning, f. 2. I. Se *Förläggande*, I.

FÖRLÄGGNING, förlä'ggning, f. 2. II. Se *Förläggande*, II.

FÖRLÄNA, förlä'na, v. a. 1. o. 2. (t. *verleihen*) 1) (ursprungl., numera obrukl.) Tilldela som län. — Man säger nu: *Beläna med*. — 2) Gifva, tilldela. *Herren f-ne dig nåd att lyckas i ditt företag. Naturen har f-t honom stora gåfvor*. — Brukas mest i högre, värtalighets- o. kyrklig stil, mera sällan i samtalspråket. — *Syn.* Se *Gifva*.

FÖRLÄNANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något förlänas.

FÖRLÄNARE, m. 3. Den, som förlänar. Brukas sällan, utom i kyrklig stil.

FÖRLÄNGA, förlä'nnga, v. a. 2. Göra längre (både i afseende på rum och tid, dock mest det sednare). *F. tiden. Ett lugnt sinne f-ger lifvet. F. en betalningstermin, ett anstånd, en permission*.

FÖRLÄNGANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något förlänges.

FÖRLÄNGNING, f. 2. 1) Se *Förlängande*. — 2) Det, hvarmed något blifvit förlängdt.

FÖRLÄNGNINGSTYCKE, n. 4. Stycke, hvarmed något blifvit förlängdt.

FÖRLÄNING, förlä'nning, f. 2. 1) Se *Förlä'nande*. — 2) Land eller gods, hvarmed någon blifvit belänad. *Jfr. Län. Gifva i f.*, tilldela som län. *Hafva i f.*, innehafva, besitta som län. — *Syn.* Se *Län*.

FÖRLÄNINGSBREF, n. 3. Se *Länsbref*.

FÖRLÄNINGSGODS, n. 3. Se *Länegods*.

FÖRLÄSA SIG, förlä'sa, v. r. 2. (mindre brukl.) 1) Läsa orätt, taga fel vid läsning. — 2) Studera öfverdrifvet, så att man blir oredig eller rubbad till sinnes. — Part. pass. *Förläst* brukas adjektivt och betyder: Som genom öfverdrifvet studerande blifvit oredig eller rubbad till sina sinnen. *En f. student*.

FÖRLÖJLIGA, förlö'jlige, v. a. 1. Göra till ämne för åtlöje. *F. någon ell. något*. — *Förlöjlige*, n. 4.

FÖRLÖPA, förlö'pa, v. n. 3. (böjes som *Löpa*) Gå förbi, till ända (om tid). *Han kommer, innan året f-lupit. Tiden har f-lupit, är f-lupen*. — *Syn.* Se *Förflyta*. — *V. a.* Löpa bort ifrån. *En hustru, som f-lupit sin man*. — Nyttjas mest i part. pass. *Förlupen*, brukadt som adjektiv. — *F. sig*, v. r. 1) (i biljard) Säges om spelarens boll, då den löper i någon af bluserna. — 2) (fig.) Gå för långt i något afseende; fela af obetänksamhet, öfverilning. *Ungdomen f-per sig lätt*.

FÖRLÖSA, förlö'sa, v. a. 2. Biträda hafvande qvinnor vid födseln, så att de entledigas ifrån fostret. *Hvilken barnmorska har f-st henne? Hon har blifvit f-st med en son, en dotter*. — *Syn.* Förlossa, Accouchera. — *Förlösande*, n. 4.

FÖRLÖSNING, f. 2. Se *Förlossning*, 3.

FÖRMÅK, förmåk, n. 3. 1) Det rum i ett hus, en våning, en boningslägenhet, der främmande mottagas. — 2) (anat.) a) Benämning på hvardera utaf de tvenne häligheter, som hafva sitt läge ofvan om Hjärtkamrarna. — b) *F-el* i örat, se *Förgård* — *Ss. F-sbord, -smöbel, -soffa*, m. m.

FÖRMÅLA, förmåla, v. a. 3. (böjes som *Måla*) 1) Måla alltsammans af en viss myckenhet. — 2) Genom malning förvandla till. *F. säd till mjöl, gryn*. — *Förmalande*, n. 4. o. *Förmalning*, f. 2.

FÖRMAN, förmänn, m. 3. pl. — *män*. 1) Den, som går framför någon. Brukas i denna, ordets egentliga bem. mindre ofta. — 2) Den, som i embets- eller tjensteutöfning, såsom innehafvande en högre plats, äger att befalla öfver en annan, leda eller kontrollera dess arbeten, o. s. v. *Presidenten N. är min f. Man bör visa vördnad för sina f-män*.

FÖRMANÄ, förmåna, v. a. 1. Muntligen ell. skriftligen söka förmå någon att göra sin pligt, afhålla sig ifrån något brottsligt, dåraktigt eller skadligt, o. s. v. *Fadern f-de sin son att aldrig vika från dygdens väg. F. någon att säga sanningen, att bortlägga elaka vanor. F. någon till flit*.

FÖRMANANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon förmanas.

FÖRMANARE, m. 3. (mindre brukl.) Den, som förmanar.

FÖRMANING, f. 2. 1) Se *Förmanande*. — 2) Innehållet af ens ord, då man förmanar någon.